

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Januar 2026

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

tilskudsforvaltningen i landbrugets fonde

Opfølgning i sagen om tilskudsforvaltningen i landbrugets fonde (beretning nr. 17/2015)

6. januar 2026

RN 701/26

I. Baggrund og konklusion

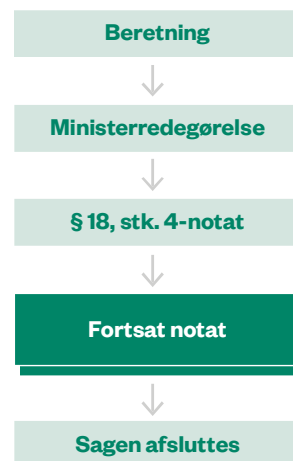
1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om tilskudsforvaltningen i landbrugets fonde, som blev indledt med en beretning i 2016. Opfølgningen sker med henblik på at vurdere, om de initiativer, som ministeren har stillet Statsrevisorerne i udsigt i lyset af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning, er gennemført. Vi har tidligere behandlet sagen i notater til Statsrevisorerne af 26. september 2016, 5. februar 2020, 9. august 2021 og 9. januar 2024.

2. Beretningen handlede om, hvordan Miljø- og Fødevareministeriet sikrede, at landbrugets fonde forvaltede deres tilskud i overensstemmelse med reglerne og principperne for effektiv tilskudsforvaltning. Miljø- og Fødevareministeriet skiftede i 2020 navn til Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, og Landbrugsstyrelsen skiftede i 2026 navn til Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Vi bruger betegnelserne Fødevareministeriet og Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, når vi beskriver de opfølgende initiativer.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, kritiserede de, at Miljø- og Fødevareministeriet ikke havde sikret en effektiv og korrekt forvaltning i landbrugets fonde. Fondene havde ikke forvaltet i overensstemmelse med forvaltningsretlige regler og principper om fx lige og ensartet behandling af ansøgere og god tilskudsforvaltning. Ministeriets tilsyn havde hverken fulgt op på, om ordningen havde den ønskede effekt, eller om fondenes tilskudsforvaltning havde været effektiv og korrekt.

4. Statsrevisorerne bemærkede ved behandlingen af Rigsrevisionens notat af 9. august 2021, at de fandt det vigtigt, at den samlede tilskudsordning blev vurderet, efter at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri havde evalueret ordningen i 2022. Statsrevisorerne afsluttede derfor ikke sagen, idet de anmodede Rigsrevisionen om at vurdere den samlede tilskudsordning, efter evalueringen var gennemført. Vurderingen skulle foretages på baggrund af, om fondene implementerede en række initiativer.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Effektvurdering

De enkelte fonde skal med udgangspunkt i deres formål beslutte en strategi for deres arbejde. Strategien skal tydeliggøre, hvad fondene har til hendsigt at opnå, og hvorledes dette søges opfyldt. Strategien skal bl.a. indeholde fondenes målsætninger, konkrete effektmål og fondenes tildelingskriterier. Fondene skal gennemføre en effektvurdering for at sikre, at de opnår de fastsatte mål.

Konklusion

Rigsrevisionens opfølgning viser, at Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har fulgt op over for 6 af de 13 fonde. Opfølgningen viser, at fondene ikke fuldt ud har implementeret de initiativer, som Fødevareministeriet udarbejdede på baggrund af en evaluering af alle fondene i 2022, og som skulle have været implementeret i 2023 og 2024.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Rigsrevisionens vurdering af den samlede tilskudsordning. Vurderingen foretages på baggrund af Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris gennemgang af 9 af fondenes implementering af de iværksatte initiativer og en effektevaluering af alle 13 fonde.

II. Status på sagen

5. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgningspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgningspunkt	Status
1. Miljø- og Fødevareministeriets tilpasning af resurserne til tilsynsopgaven i Landbrugsstyrelsen.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 9. august 2021.
2. Miljø- og Fødevareministeriets arbejde med at fastsætte regler for annoncering og brugen af tildelingskriterier for at sikre en mere ensartet og gennemsigtig annoncering.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 5. februar 2020.
Ministeriets opfølgning på fondenes overvejelser om, hvordan opslag bedst annonceres, og på, om fondene følger de nye regler om brugen af tildelingskriterier.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 9. august 2021.
3. Miljø- og Fødevareministeriets arbejde med at fastsætte regler for at overføre uforbrugte midler mellem projekter og med at sikre, at faste ansøgere ikke behandles særskilt, samt at reglerne sikrer, at det er gennemsigtigt for alle parter, på hvilket grundlag tilskudsmidlerne bliver omfordelt, og at dette sker på en ensartet måde for alle ansøgere.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 5. februar 2020.
4. Miljø- og Fødevareministeriets og fondenes arbejde med at opstille klare effektmål for fondene og følge op på disse i en evaluering.	Ministeriets arbejde med at opstille klare effektmål blev afsluttet i notat til Statsrevisorerne af 5. februar 2020. Ministeriets opfølgning på fondenes arbejde med effektmål og effektevaluering blev afsluttet med notat til Statsrevisorerne af 9. august 2021.

Opfølgningspunkt	Status
5. Miljø- og Fødevareministeriets praksis med at indhente dokumentation i klagesager og ministeriets arbejde med at skærpe retningslinjerne for vurdering af habilitet.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 5. februar 2020.
6. Miljø- og Fødevareministeriets vurdering af behovet for at evaluere den samlede tilskudsordning.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 9. august 2021.
7. Miljø- og Fødevareministeriets arbejde med hensigtsmæssige egenkontrolprogrammer, som skal understøtte et øget fokus på principperne for effektiv tilskudsforvaltning, både i forhold til sagsgange og i forhold til sagsbehandlingen af konkrete sager.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 5. februar 2020.
8. Rigsrevisionens vurdering af den samlede tilskudsordning, efter evalueringen var gennemført i 2022 (jf. Statsrevisorerne bemærkning til Rigsrevisionens notat af 9. august 2021). Vurderingen foretages på baggrund af fondenes implementering af de iværksatte initiativer.	Behandles i dette notat og følges fortsat.

III. Fødevareministeriets initiativer

6. Vi gennemgår i det følgende Fødevareministeriets initiativer i forhold til det udestående opfølgningspunkt.

7. Opfølgningen er baseret på dokumentgennemgang og brevveksling med ministeriet.

Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris tilsyn med fondenes implementering af initiativer

8. Statsrevisorerne bemærkede, at Miljø- og Fødevareministeriet ikke havde evalueret ordningen, selv om den havde eksisteret siden 1972.

9. Miljø- og fødevareministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at ministeren ville afvente resultaterne af de ændringer i fondenes administration, som Rigsrevisionens beretning gav anledning til, og i lyset heraf overveje behovet for en evaluering. Rigsrevisionen kunne konstatere, at ministeriet ville evaluere den samlede tilskudsordning i 2022.

10. Det fremgik af Rigsrevisionens notat af 9. januar 2024, at Miljø- og Fødevareministeriet havde gennemført evalueringen og udarbejdet en plan med 6 initiativer. Initiativerne skulle styrke effektarbejdet i fondene, som i 2026 skal evaluere effekterne af de uddelte fondsmidler. Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, som fører tilsyn med fondene, oplyste, at initiativerne skulle ses som anbefalinger, fordi landbrugets fonde er selvstændige forvaltningsobjekter, der inden for lovens rammer selv kan tilrettelægge deres arbejde med at følge op på effekten af fondsmidlerne. Styrelsen ville som led i deres tilsyn følge op på, at de 6 initiativer blev implementeret.

Initiativer og tidspunkt for implementering

- 1) Løbende systematisk dataindsamling (maj 2024)
- 2) Præcise effektmål, der kan opgøres (december 2023)
- 3) Opfølgning på effektmål (januar-marts 2026)
- 4) Præcisering af ansøgnings-skemaer og krav om klare projektmål (maj 2024)
- 5) Plan for og gennemførelse af en evaluering (december 2024 og 2. halvår 2026)
- 6) Relevante mål, der anvendes aktivt ved prioritering af fondenes midler (maj 2024).

Eksempler på projekter støttet af landbrugets fonde

Overvågning af sobesætninger

Projektets formål er at generere ny viden om dødelighed blandt søer. Denne viden kan hjælpe producenter med at sikre øget overlevelse blandt danske søer.

Støttet af Svineafgiftsfonden med 3,1 mio. kr. i 2024.

Minimering af sukkerroedyrknings klimaaftak

Formålet med projektet er at undersøge, hvordan forskellige dyrkningsvarianter påvirker udbytter og lattergasdannelsen ved dyrkning af sukkerroer.

Støttet af Sukkerroeaftaksfonden med 0,4 mio. kr. i 2024.

11. For at orientere Statsrevisorerne om status og fremdrift i sagen har vi gennemgået Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris tilsyn i foreløbigt 6 fonde. Det gennemførte tilsyn omfatter både større og mindre fonde.

Vores opfølgning viser, at fondene ikke fuldt ud har implementeret de initiativer, som skulle være gennemført i 2023 og 2024.

12. Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri forventer at have gennemført tilsyn med implementeringen af de 6 initiativer i 9 fonde samt tilsyn med effektevalueringerne for alle fonde ultimo 2026. Rigsrevisionen vil herefter vurdere den samlede tilskudsordning på baggrund af styrelsens gennemgang af fondenes effektevalueringer og implementering af de iværksatte initiativer.

13. Hele sagen kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

Birgitte Hansen